

CULES

Azi am cules în țarină porumbul,
Era o zi albastră — o peruzea,
O mare nemișcare-n cer domnea,
Adâncul zării vinăt cum e plumbul.

De-ar fi în câmp lina să-ți cobori,
S-ascuți aici, uscat, cum sună lanul
Cum trec prin cer suspine de cocori,
Ori cum trosnește ruptul cotolanul.

Ospăt la prînz cu piine de griu nou
Și struguri dolofani — o-atreagă vie.
Mai spune, oacheș, unul o drăcie
Și-un pepene străpungem, cit un bou.

O noapte-n foi de-ar fi ca să petreci,
În dulcele mirosul de mătase.
Obida-n trup ca piatra să se lase,
Ca pruncu-n giulgi s-adormi, ca bobu-n tecl.

Un cai strănută, rar, lingă carimb,
In bolta largă, stele, mii și sute.
Ard unele ca vatra. Abia născute,
Sint unele cit bobul de porumb.

Mai sar în vis, bătrini, dulăii stîni,
Un car abia se mișcă : paca-pac.
În țarină, ei, robotitori din veac,
Și pe-ntuneric dibuie rumânii,

Grea luna, cînd se-nalță din milenii,
Cînd roua cade, tină, pe foi,
De-ai asculta cuțitul cum cocenii
Îi culcă și-l adună-n snopuri moi.

Iar la sfîrșit grămada, cit o vită
Din basme : o grămadă de aur, grea.
C-un spic în gînduri, pururi tot cu ea
Și inima deplină, mulțumită.

N. CREVEDIA

Întîlnire cu toamna

ZIUA RECOLTEI

Ca și în toamna trecută, în acest an „Ziua recoltei” va fi o sărbătoare închinată hărniciei omului, rodniceii ogoarelor și succeselor dobîndite în agricultura noastră, aflată într-un proces rapid de diversificare, specializare și modernizare. În același timp „Ziua recoltei” constituie un bun prilej de afirmare a dezvoltării economice a sateilor, de punere în valoare a tot ce au mai bun și mai frumos tradițiile culturale și artistice ale poporului nostru. Se trec în revistă succesele obținute, se analizează cu spirit de răspundere cît s-a făcut și mai ales ce ar mai trebui de făcut pe linia sporirii producției agricole, pe linia organizării științifice a muncii, consolidării economice a cooperativelor agricole. Se evidențiază, pe plan regional și raional, cooperativele agricole premiate în cadrul concursului inițiat de Uniunea Națională a Cooperativelor agricole de producție iar pe plan local se evidențiază brigăzile și echipele care au dobîndit rezultate bune și bineînțeles cei care sînt mereu în frunte pentru sporirea producției. Și nu numai atât. „Ziua recoltei” mai înseamnă prilej de îmbunătățire substanțială a aprovizionării de toamnă-iarnă a populației de la orașe și sate prin desfacerea legumelor, fructelor și altor produse agroalimentare și industriale.

Zilele trecute am vizitat cîteva localități din Oltenia. Și aici, ca de altfel în toate regiunile țării, preocuparea de căpetenie a lucrătorilor de pe ogoare

este îndreptată înspre strînsul grabnic al recoltei de pe cîmpuri și pregătirea însămințării de toamnă, astfel încît producția anului care vine să fie la nivelul înzestrării cu mijloace tehnico-materiale. De cîteva zile însă, odată cu executarea amintitelor lucrări au început pregătirile pentru sărbătorirea „Zilei recoltei”. La Vădăștița și Urzica, la Brădești Filiașului și la Izvoru, membrii cooperatori s-au și fixat asupra cantităților de struguri ce le vor desface la Expoziția tirg din noua piață a Craiovei. Alte zeci de cooperative agricole din raioanele Balș, Caracal și Băilești, din Calafat și Corabia etc. își vor desface produsele de legume și fructe în spațiile special amenajate, astfel încît aprovizionarea să fie asigurată pe o durată de 10—15 zile.

La Craiova se vor organiza expoziții cu cele mai reprezentative mașini agricole, produse din sectorul vegetal și animal și derivatele lor, expoziții de animale de rasă de mare productivitate.

Intr-un decor tradițional specific oltenesc, se vor organiza mustării, se vor prepara și servi la cerere pastramă, frigărui de batal, pul la frigare, cîrnați de casă, pește proaspăt și alte preparate culinare. În chioșcuri special amenajate, organizațiile comerciale vor pune în vânzare obiecte de uz casnic, articole de sticlă, ceramică și lemn, articole de artizanat și marochinării, tricotașe și confecții, covoare și cusături, cărți, reviste și publicații.

La comitetul regional de cultură și artă există un plan de manifestări culturale-artistice care vor face din „Ziua recoltei” zi a bucuriei, petrecerii, a cîntecului și jocului. Serbările cîmpenești, horele țărănești, șezătorile și alte manifestări artistice vor pune în valoare arta noastră populară, tradițiile specifice oltenescii. În orașele și reședințele de raion, în centrele muncitorești (Porțile de Fier, Gura Văii, Motru și Rovinari, la Sadu, Țicleni și Novaci), pe estradele amenajate se vor organiza spectacole la care își vor da concursul cele mai bune formații de artiști amatori și profesioniști, tarafuri și fanfare în frunte cu orchestrele de muzică populară „Doina Olteniei”, „Taraful Gorjului” și ansamblul de cîntece și dansuri „Nicolae Bălcescu”. Cinematografia va fi prezentă cu „Ziua filmului românesc”, în cadrul căreia se vor prezenta filme artistice și documentare în circa 200 de comune și sate.

În Oltenia, ca și în alte regiuni, mii de oameni își aduc contribuția la organizarea acestei sărbători așteptată cu mare și firească bucurie. Sint aceiași care nu uită că în această perioadă se pun bazele recoltei anului ce vine și că pentru asigurarea unui volum sporit de produse agricole se cer să fie respectate măsurile organizatorice și indicațiile tehnico-științifice.

CL. MUNTEANU

GHEORGHE BOBEI

Cu câteva luni în urmă, la emisiunea Rapsozi populari, crainicul Televiziunii Române, prof. Mihai Florea, prezenta în fața telespectatorilor, un bătrinel, îmbrăcat în port național, cu vioara în mână și însoțit de două fărânci între două vârste. L-am recunoscut imediat: era învățătorul Gheorghe Bobei. El s-a născut în comuna Bărbătești-Velcea, în anul 1897, unde a urmat și cursul școlii normale. De aci a plecat la Constanța, unde a absolvit școala normală, luând diploma de învățător.

Se înscrie la Universitatea din București, la secția Filozofie și termină cursurile cu mențiunea: „magna cum laude”.

O carieră universitară strălucită i s-a deschis tânărului Bobei; dar el refuză să primească postul de conferențiar și merge în satul natal, Bărbătești, unde își începe cariera de învățător, pe care o slujește cu cinste până în zilele noastre. În timpul liber, este un neobosit culegător de folclor, prelucrând materialul și publicându-l în revistele timpului: Izvoarașul, Albina, Cultura poporului, Naționalul Vilcei și altele. A lucrat și la compoziții originale pe motive populare, care au fost mult apreciate și o parte din ele publicate.

Cu prilejul trecerii prin țara noastră — înaintea celui de al doilea război mondial — a cunoscutului savant francez Pernet, de la Universitatea Sorbona — Gheorghe Bobei i-a prezentat o serie de culegeri, dintre care 32 i s-au reținut, primind elogii prin presă și în scris.

Învățătorul Gheorghe Bobei a organizat și condus timp de mai bine de 50 ani, corul local Viers oltenesc, al căminului cultural local, care a fost distins la mai multe concursuri și de care se simte legat, ca de a doua lui ocupație.

Deși pensionar, el este și astăzi nelipsit de la manifestările culturale și un pasionat culegător de folclor. Legat sufletește de sat și de oamenii care l-au înțeles și prețuit, „neica Bobei”, cum i se spune în tot raionul Vilcei, ca o albină, culege comori folclorice, auzite pe plaiurile oltenesti, de la bătrâni și lăutari. Compozitorul Laurian Nicorescu i-a armonizat o serie de culegeri care au fost publicate în revista Cultura poporului.

Gheorghe Bobei face cinste plaiurilor oltenesti, unde s-a născut, a crescut și a activat pe tărîm cultural și publicistic.

V. GHETEĂ

FIGURI DE FOLCLORIȘTI

Biblioteca din comuna Rucăr, regiunea Argeș, oferă unui mare număr de cititori posibilitatea de a-și îmbogăți cunoștințele

VARIETĂȚI DUMINICALE

Pe meleagurile sibiene este larg răspândită o nouă formă de activitate culturală menită să atragă un număr tot mai mare de sătîni la cămin.

Manifestarea, intitulată „Varietăți duminicale”, reușește într-adevăr să-și motiveze denumirea prin diversitatea programului.

O duminică după-amiază la Porumbacu de Sus, „Va-

rietățile”, care au fost urmăriți de cuprins câteva cîntece interpretate de grupul vocal, un monolog satiric, recitări, soliști de muzică populară și ușoară, rubrica de curiozități și vești din C.A.P. Închiderea a făcut-o orchestra sindicatuului Fabricii „Republica” din Sibiu.

„Varietăți duminicale”

s-au mai ținut la Racovița, Rășinari, Avrig, Roșu, Armeni și Avrig. Fiște că programul nu s-a desfășurat după un șablon. La Scorei, de pildă, apelându-se la picup și la discursuri s-a introdus rubrica „Recunoașteți interpretul?”

Sugerăm introducerea unor concursuri fulger care să facă o mai strînsă legătură între scenă și sală.

PROGRAM INEDIT DE BRIGADĂ

În cadrul celui de-al VIII-lea concurs, în raionul Zalău, a atras atenția preocuparea cititorva brigăzi artistice de a folosi mijloace și procedee artistice (apel mai larg la creațiile populare locale, la proverbe și zicători, o prezentare scenică alertă specifică acestui gen etc.) care să inviереze, să facă mai atrăgătoare și mai eficiente spectacolele lor

Printre formațiile care au depus strădanii ca să iasă din șablon, să aducă pe scenă aspecte noi, inedite, și să le prezinte într-o formă adecvată s-a remarcat brigada artistică din satul Chechiș, o așezare mai mică din raion.

Spectacolul prezentat pe scena concursului din sat și din alte localități a adus un omagiu mamei, familiei, a reflectat condițiile create în anti-noștri pentru întărirea și consolidarea familiei, viața luminoasă și fără grijă a tinerelor vălătoare.

Titlul programului Familia în satul contemporan sună, e drept, cam prozaic, dar textul în sine are multă poezie și gingășie și nu trebuie să ne mire faptul că a intrunit aprecierile atât ale juriului cit și ale sutelor de spectatori.

Mulți dintre spectatori, sătenii din raion, au cerut părerea, că vorbă le-am spusă, de ansamblul programului, ci și despre unele momente care le-au plăcut și i-au înduioșat mai mult. Unii au amintit de cele patru prezentări care în prologul spectacolului aduc un elogiu familiei. Alții au laudat tabloul care deschide propriu-zis programul, cînd pe scenă o bătrînică își adoarme nepoții cu un frumos cîntec de leagăn, și în persoana căreia spectatorii recunosc o bu-nică cu mulți nepoți și stră-nepoți, stîmată de tot satul.

Am în față textul programului scris de învățătoarea Georgeta Danciu. Din el transpar nu numai marea pasiune a autoarei, ci și căutările ei în direcția abordării unor subiecte noi pentru programele brigăzilor pe care o conduce, talentul de a realiza un asemenea program, un simț al scenei și — în cele mai bune părți ale lui — o sensibilitate artistică. Poate că lucrul cel mai meritoriu în program este modul cum autoarea reușește să infușăze creație pe deplin nouă a unei familii numeroase pe fundalul realităților de azi ale satului, cum a reușit să alterneze în desfășurarea spectacolului monologul și dialogul cu cîntecele populare, cu versurile poezilor clasice dedicate mamei și familiei. Pe alocuri, se resimte însă o transpunere neartistică a unor fapte de viață, iar unele părți, mai ales cîteva din dialoguri sînt destul de prozaice. Dar nu acestea caracterizează programul. Părțile mai slabe ale textului — în bună măsură estompeate de regie și de jocul interpretului — ridică și de acest dată problema colectivului de creație, a ajutorării autorilor de texte de către casele de creație și casele de cultură.

Un ajutor mai substanțial dar și autoarei acestui program ar fi putut înălțura slăbiciunile textului, or fi asigurat spectacolului un mai bun nivel artistic.

I. RADU

UN COPIL NERĂSFĂȚAT

Așezămintele culturale întreprind în prezent eforturi pentru diversificarea muncii culturale de masă, pentru introducerea activităților de club într-o gamă variată, pentru îmbogățirea manifestărilor dedicate în special tineretului.

Între altele, acolo unde sînt posibilități, se acordă o atenție tot mai mare dansului și muzicii ușoare. Este și firesc să se îndeplinească. Tineretului îi place să danseze. Joile tineretului au mai mult farmec cînd se încheie cu o oră două de dans. Balurile și reuniunile dansante, cuprinzînd și micile jocuri distractive atît de agreate de tineret, atrag în fiecare sat un mare număr de băieți și fete.

Îndrăgind un dans popular, prînzîndu-se bucuros în strămoșeasca horă, într-o învîrtită sau o geampara tineretului nu rămîne insensibil la frumusețile dansului modern, practicat bineînțeles cu decență, fără denaturări vecine cu scâlămbăiala. Din păcate, numărul orchestrelor de muzică ușoară ale căminelor culturale este încă mic în unele regiuni. Din înfămîntele multor case raionale de cultură, prîvind desfășurarea fazelor intercomunale și raionale ale concursului, reiese că unii soliști vocali și brigăzi artistice de agitație au apărut pe scenă fără nici un fel de acompaniament. Or, un simplu acordeon sau un mînușchi de instrumente, în lipsa unei orchestre adevărate, ar fi îmbrăcat altfel programul.

Cu atît mai pilduitoare ni se pare situația din regiunea Banat, unde

MUZICA UȘOARĂ

LA AȘEZĂMINTE

așa cum rezultă din evidența Casei regionale a creației populare, numărul orchestrelor satești de muzică ușoară, participante la al VIII-lea Concurs este de două trei ori mai mare decît la concursul anterior (16 orchestre în raionul Deta, 29 în raionul Lușoj, 12 în raionul Arad, 38 în raionul Sînnicolau-Mare etc.).

De notat că toate aceste orchestre sînt alcătuite numai din noștii. Ele nu cîntă după urechi, ca acei lăutari care între o sîrbă și un cîntec de pahar, mai „zic” ca vai de lume un tango sau un vals, dacă nu au proasta inspirație să atace chiar un twist.

Orchestrale satești de muzică ușoară aduc căminelor culturale foloase multiple, acompaniază brigăzile artistice de agitație și soliștii vocali (numai în raionul Arad s-au prezentat în al VIII-lea Concurs 39 de soliști vocali de muzică ușoară), cîntă la Joile tineretului, la baluri și la orice altfel de manifestări distractive, prezintă programe la sediu și în deplasare, contribuind bineînțeles la sporirea veniturilor extrabugetare și deci la îmbunătățirea bazei materiale a unității respective.

Se pune însă cu toată seriozitatea problema repertoriului acestor orchestre și a nivelului lor interpretativ. Pînă acum Casa centrală a creației populare a editat și colportat — într-un număr insuficient de exemplare — o singură culegere de muzică ușoară, *Prieten drag*. Mult prea pușin. Este acută și lipsa de partituri orchestrale, pe care le cer insistent toate căminele cu orchestre de muzică ușoară. În lipsa culegerilor de cîntece și a partiturilor, orchestrele și soliștii vocali amatori ascultă muzică pe discuri, la radio sau la televizor și caută să-i copieze cît mai bine pe interpreții preferați. Sistemul de copieri, ca și în cazul muzicii populare, trebuie evitat, așa cum trebuie evitate și orchestrele de slabă calitate, improvizate.

Orchestrale de muzică ușoară ale căminelor culturale nu-și potura de copil nerăsfățat sau mai de grabă neglijat. Ținînd seama de locul și rolul lor în familia formațiilor unui cămin și de puternica lor afirmare în unele raioane, la fazele celui de al VIII-lea Concurs, ele merită o atenție și un sprijin corespunzător.

NICOLAE CULCEA

GRÎULEȚ DE BĂRĂGAN

F - 172, 141, 417, — TREI ODRASLE ALE FUNDULEI

3 000 KG. LA HA. POATE FI O PRODUCȚIE OBIȘNUITĂ ?

După fiecare cules de griu, de când e Bărăganul Bărăgan, stăpina casei a rupt întotdeauna prima piine cu același gest larg. Și de fiecare dată mirosna de azimă caldă, în care se aflau amestecate și izul de miriște toropită de soare, și cîntecul de greier, și sudoarea plugarului, și chiotele fetelor care leagă griul în circștași, le-a năvălit în odăi reamintindu-le de drumul minunat al piinii.

Închinăm aceste câteva rînduri griului. Specialiștii ne-au vorbit de tot ce se află în griu. E o minune că într-un bob minuscul natura a

pus atîtea daruri care fac griul de neînlocuit și-l situează în timp și spațiu pe întinderi atît de mari. Nici una din culturi n-a cucerit pămîntul ca griul. Și se poate spune că în puține locuri s-a simțit el atît de bine ca în Bărăganul nostru. Ca un elogiu, în plină stepă, acolo chiar în inima culturilor, a fost ridicat un institut de cercetări pentru cereale și plante tehnice.

De Ziua recoltei din acest an vom avea prilejul să cunoaștem unitățile premiate în concursul pe țară al griului. Va fi un prilej de reflecții pentru mulți. Fiindcă, deși întrecem anul acesta

producțiile multor ani dinainte, pentru variațiile de producție care se petrec în multe locuri de la un an la altul se recurge repede la aceeași justificare: timp nefavorabil. Dar cum justificările nu saturează pe nimeni, să cercetăm mai întîi ce depinde de oameni: se seamănă la timp griul? Folosesc toți sămîntă cu valoare biologică ridicată? Pregătesc un pat germinativ bun? Se străduiesc să fie cu producțiile, cel puțin la înălțimea bazei materiale care a fost creată? Cu întrebările acestea să ne îndreptăm spre campania de însămînțări de toamnă, care ne bate la ușă.

Stăm de vorbă cu doi cercetători — soții Zoe și Constantin Țapu de la Institutul de cercetări din Fundulea. Sint tineri dar cu o experiență de învidiat. De 10 ani institutul pătrunde tot mai adînc în tainele acestei nobile culturi — griul.

— Cu ce începe făurirea unui soi nou?

— Trebuie să dispui mai întîi de un sortiment larg de soiuri, cărora li se încearcă rezistența (la secetă, la ger, la cădere, la boli). Experiențele se fac în paralel: în laborator și pe cîmp. Părinții viitoarelor linii de griu de mare productivitate — genitorii, cum sint numiți științific — sint aleși dintr-o colecție care numără în prezent 9 000 de soiuri de griu aduse din toată lumea. E o treabă de migală, de durată, de răbdare. Puteți avea însă cu asta o primă idee despre volumul experiențelor ce se fac. Timp de trei ani am făcut o triere severă. Soiul Concho nu rezistă la rugină și a fost eliminat; Wichita, slab la cădere, a avut aceeași soartă. Am reținut și am recomandat în cultură soiurile de mare productivitate Bezostaia I, Triumph, Scorospelca, care dădeau în condițiile țării noastre cele mai bune producții.

— Dar cercetările nu s-au oprit totuși!

— Da, fiindcă relația dintre sol și plantă e un proces fără sfîrșit, fiindcă în știință nu există limite și fiindcă trebuie în fond să descoperim acele linii și soiuri care pun cel mai bine în valoare ceea ce li se oferă.

— După cîte știm, institutul se poate mîndri de acum cu niște prime linii de griu, rod al cercetărilor de aici.

— Sint liniile F-172, F-141 și F-417. Ele s-au născut de fapt acum cinci ani. De atunci și pînă astăzi le-am verificat neconținut la institut și la cele 24 stațiuni experimentale din țară. E de la sine înțeles cîtă răspundere comportă darea în producție a unei linii sau a urui soi. Cele

trei linii vor intra în producție în toamna aceasta. F-172 a dat în Moldova sporuri de 20 la sută peste soiul maror. Prin asta el și-a ales gazda. F-172 e rezistent la secetă. Cînd vine canicula de iulie e copt și implinit la bob. Surprize nu mai pot fi. Are o mare rezistență la boli, fiind recomandat pentru regiunile din sud. F-417 e foarte adaptabil. A dat rezultate bune în mai toate regiunile țării.

— În curînd le vom boteza cu nume proprii și numele acestora vor sta pe buzele tuturor plugarilor fiindcă leagănu lor este Bărăganul.

— Vă aflați aici, după cum știut este, într-o cursă continuă. E o cerință a progresului să valorifici cît mai bine pămîntul, baza tehnico-științifică. Cum o faceți?

— Lucrînd cu elementele științei agrotehnice celei mai avansate. Liniile de griu date acum în uz răspund cerințelor pentru următorii ani. Dar exigențele vor crește și noi liniu cu mult superioare celor de azi, vor fi create neîncetat. E și firesc să fie așa, fiindcă o agricultură modernă nu poate bate pasul pe loc. Se fac de pe acum cercetări pentru crearea de hibridi de griu. E o operă îndrăznească care va deschide calea producțiilor foarte mari. Nimic nu ne lipsește ca să izbutim.

— Succes!

V. TUDOR

În raion s-a desfășurat timp de un an întrecerea griului. La o adunare recentă a tutu-

ror factorilor răspunzători de soarta griului au fost 400 de participanți din care jumătate brigadiieri de cîmp din cooperativele agricole și șefi de brigăzi de tractoare. Ne-am pus în această adunare întrebarea: de ce mai sint în raion unități cu producții slabe de griu? Nu beneficiază ele de aceleași mijloace și înlesniri de care beneficiază toți? În trecut vorbind, noi socotim ca producție slabă pe cea în jur de 2 000 kg la hectar, care nu ne mai poate oricum mulțumi din moment ce 23 de unități din 40 au obținut producții între 2 500—3 000 kg, iar cinci unități peste 3 000 kg.

— Avem pămînt bun, avem oameni care știu agricultură. Atunci, de ce să ne-o ia înainte Feteștii? — ne-am pus a doua întrebare legată de fapt de prima.

Există un complex agrotehnic al griului pe care unii îl aplică foarte bine iar alții nu. Voi descrie aici cîteva din cauzele care ne-au împiedicat să mergem spre locul I și care pot fi învățăminte acum în pragul campaniei de însămînțări de toamnă. În comuna Amara sint două cooperative agricole — „Aurora” și „Zori noi”. Ele se află „gard în gard”. Dar în timp ce „Zori noi” realizează 2 807 kg griu la hectar, „Aurora” trece cu puțin de 2 200. Aceasta fiindcă din cele 1 000 de hectare cultivate cu griu, C.A.P. „Aurora” a semănat numai un sfert cu sămîntă din soiuri bune. Diferența de producție față de suprafețele semănate cu soiuri de productivitate de către cei de la „Zori noi” este de 836 kg la hectar. (Asta ar trebui s-o îmulțească cei de la „Aurora” cu 750 ha, ca să vadă cît au păgubit). Deci prima învățătură: să cultivăm pe cît mai mari suprafețe sămîntă de elită, din soiuri foarte productive.

Au unii obiceiul prost de a aștepta să le vină sămîntă de la centru. Dar omul gospodar

și-o face singur. Sint unități unde de lotul semincer nu se îngrijește nici inginerul agronom, nici tehnicianul. Ce poate fi mai rău decît asta? Prin producțiile mari și sămînta de calitate pe care o dă, lotul semincer poate deveni lot demonstrativ. Așa cum se lucrează acolo e dorit să se lucreze, de fapt, în tot restul culturii.

Se seamănă în multe locuri griu după culturi tîrzii, care împiedică eliberarea terenului și influențează termenul optim de însămînțat. C.A.P. „23 August” din comuna Cocora, cultivînd griu după premergătoare tîrzii, a obținut pe suprafața respectivă cu 838 kg mai puțin la hectar decît vecina ei din aceeași comună (C.A.P. „1 Mai”) care a folosit același sol dar semănat după premergătoare timpurii. Faptele au arătat că există în raion posibilitatea unei rotiri și amplasări optime a griului. C.A.P. Munteni-Buzău, care a întîrziat anul trecut semăntul, are acum o producție cu 400 kg sub media raionului.

Sint fapte care arată că nu sint folosite peste tot ierbicidele, deși ele au fost puse la dispoziția tuturor. Să se știe că buruiana ia din viața griului influențîndu-i astfel calitatea, îl înmăturează, îngreuează recoltarea.

Cantitatea de îngrășămintă chimică pusă la dispoziția cooperativele agricole e tot mai mare, dar în unele locuri (operația scăpînd de sub veghea inginerului) aplicarea îngrășămintelor nu se face la momentul optim cerut de faza de dezvoltare a plantei, cînd randamentul îngrășămintului e maxim.

Luată la prima vedere, rezultatele pe care le-am avut în acest an la cultura griului sint bune. Dar judecînd riguros științific ele nu corespund potențialului actual de producție, adică: soiurilor de calitate pe care le cultivăm, gradului integral de mecanizare a culturii griului, îngrășămintelor administrate, pămîntului bun, asistenței tehnico-științifice. Potențialul acesta va fi pus în valoare ridicînd la cel mai înalt grad nivelul agrotehnicii griului.

Putem avea în raion, după cele mai corecte calcule, o producție curentă de 3 000 kg griu la hectar.

Să fie ca un semnal de întrecere pentru toți, de la plugari pînă la inginerul agronom.

Ing. CONST. TONCA
vicepreședintele al Consiliului
agricol raional Slobozia

PE SCURT

● Producția de griu pe țară din acest an întrece cu 700 kg la hectar pe cea a anului 1963. Este cea mai mare producție din ultimii ani.

● Peste 77 la sută din cultura griului pe țară o dețin cooperativele agricole de producție.

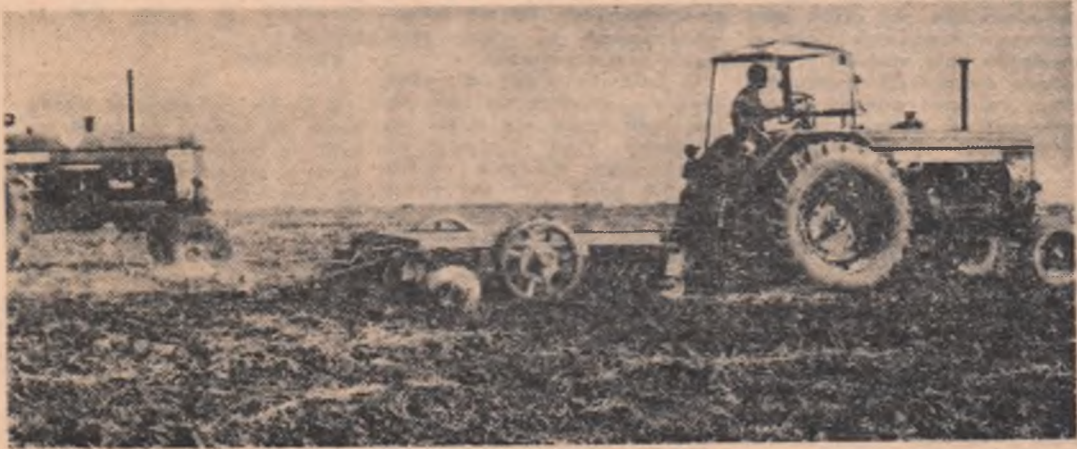
● Folosind soiurile „Bezostaia” și „București I” membrii cooperativei agricole din Păunești, regiunea Bacău, au obținut un spor de aproape 1 000 kg la hectar. Drept urmare, amintii cooperatori au hotărît ca în toamna aceasta să însămînțeze întreaga suprafață destinată griului numai cu soiurile „Bezostaia” și „București I”.

● Semănat 700 hectare. Recoltat 3 000 kg în medie la hectar. Spor total peste 563 tone de griu. Acesta este pe scurt bilanțul realizărilor la cultura griului în G.A.P. Rotunda, regiunea Oltenia. Recordul îl deține brigada a VII-a condusă de Nicolae Turbatu care, de pe o suprafață de 60 hectare, cultivată cu soiul „Bezostaia”, a obținut în medie cîte 4 400 kg griu la hectar.

Învățămintele? Soiurile „Bezostaia” și „București I” vor ocupa în această toamnă întreaga suprafață planificată a fi cultivată cu griu.

● Cooperativele agricole de producție din regiunea Dobrogea au obținut în medie cîte 2 660 kg griu la hectar de pe suprafața de 163 000 hectare. Soiul Bezostaia cultivat pe 43,1 la sută din totalul suprafeței a asigurat o producție medie de 3 377 kg. față de 2 356 kg la hectar cît s-a obținut la soiul Triumph.

Iată de ce s-a hotărît extinderea la 70 la sută a suprafeței cultivate cu soiul Bezostaia.

Harnicii mecanizatori pregătesc egorul pentru însămînțarea griului

Deschiderea celei de a XXII-a sesiuni a Adunării Generale a O. N. U.

Ministrul de externe al României, Corneliu Mănescu, ales președinte al Adunării

Evenimentul cel mai important pe arena internațională, este, în aceste zile, deschiderea celei de a XXII-a sesiuni a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite ce a avut loc marți 19 septembrie a.c. În aceeași zi a fost ales ca președinte al Adunării Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România. Din 118 voturi exprimate, 112 au fost în favoarea reprezentantului României, 5 delegații s-au abținut, iar un vot a fost acordat delegatului Tanzaniei.

Alegerea tovarășului Corneliu Mănescu în această înaltă funcție este o mare cinste pentru poporul nostru. Ea reprezintă, în același timp, aprecierea de care se bucură în rîndul națiunilor de pe glob politica externă a țării noastre, politică neabătută pentru pace și libertate, pentru bună înțelegere între popoare. „Poporul român, căruia îi aparțin, a dobîndit în cursul multor secole de încercări aspre virtuțile păstrării ființei naționale, a apărării unității și independenței, a unei dezvoltări de sine stătătoare. El a cunoscut suferințele războaielor, ca și binefacerile păcii, amărăciunile subjugării sau dependenței, precum și bucuria de a fi stăpîn în casa sa. Dar unul din învățăminte cele mai de preț pe care el și le-a însușit este acela că pentru a fi respectat trebuie să respecti și că drumul cel mai sigur spre a vedea aplicate regulile de conduită internațională trece prin observarea strictă a acestor reguli de către fiecare, unul față de altul”, a spus tovarășul Mănescu cu ocazia alegerii sale ca președinte al Adunării.

Ferm și neabătut, Partidul Comunist Român călăuzește politica externă a țării noastre spre țelul nobil al apărării păcii. Această politică susține cu fermitate necesitatea ca relațiile internaționale să se bazeze pe respectul suveranității și independenței naționale, a egalității în drepturi, a neamestecului în treburile interne, a colaborării și a avantajului reciproc. României Socialiste i se recunoaște, pe arena internațională, meritul de a fi un factor de nădejde în apărarea păcii, un sprijin pentru toate popoarele ce duc o luptă dreaptă de dezrobire, de consolidare a independenței lor, de construire a unei noi vieți. Pe această linie po-

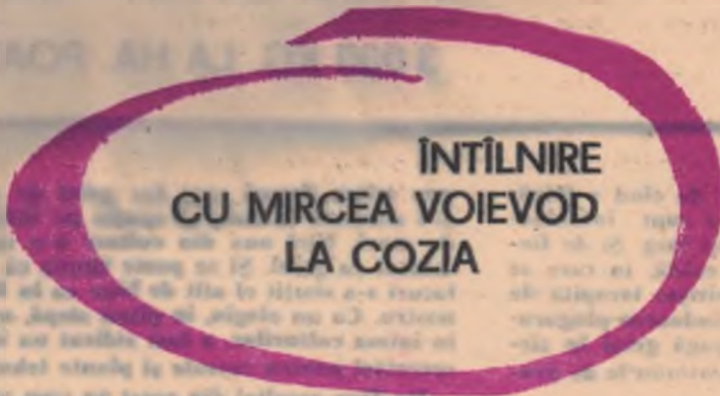
poarele ce și-au dobîndit independența în ultimele două decenii au avut de nenumărate ori prilejul să constate sincerele sentimente de prietenie ale poporului român, dorința lui fermă, întărită prin fapte de a veni în sprijinul lor în mod deschis și dezinteresat.

Cea de a XXII-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. și-a deschis lucrările în condițiile în care imperialismul, în frunte cu cel american, întretine încă în diferite părți ale lumii numeroase focare de încordare. Continuă agresiunea americană în Vietnam. În Orientul Apropiat s-a creat o situație care în orice moment poate degenera într-un nou război. În Nigeria, Congo (Kinshasha) și în alte părți popoarele respective nu pot să se bucure încă de pacea mult dorită. Cauza acestei situații — arată tovarășul Corneliu Mănescu în cuvîntul rostit cu prilejul deschiderii actualei sesiuni a O.N.U. constă în faptul „că în fiecare caz în parte a fost încălcat dreptul inalienabil al popoarelor de a-și hotări singure soarta. Nu există nimic mai primejdios, mai costisitor și în același timp atât de ineficace — arată tovarășul Corneliu Mănescu în continuare — decît încercarea de a impune soluții din afară prin coercițiune, peste voința celor interesați”.

În cuvîntul său, Corneliu Mănescu, președintele Adunării Generale a mai arătat că: „La efortul comun de consolidare a păcii și securității sint chemate să contribuie toate statele, mari sau mici. Istoria demonstrează că, departe de a fi descurajate de disproporțiile în resurse și dimensiuni și fără a nega rolul și răspunderea marilor puteri, țările mici și mijlocii, fie ele europene, africane, asiatice, latino-americane vădesc vocația lor în imprimarea unui climat de moralitate, de respectare a legalității, de îmbunătățirea relațiilor bilaterale, cu un cuvînt în acea operă continuă de creare a unui climat de destindere fără de care nu se pot concepe marile soluții”.

Pe agenda noii sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. sint înscrise aproape 100 de probleme. În zilele următoare ele vor fi selectate și se va începe dezbaterile lor.

S. LAZĂR

Trebuie să mărturisesc că am privit cu multă rezervă pregătirile care se făceau sub cerdacul Mănăstirii Cozia pentru spectacolul cu „Io, Mircea Voievod”. Mi se părea chiar o impietate instalarea microfoanelor și reflectoarelor. Venisem de atîtea ori aici și-n meditații solitare, stătusem de vorbă cu istoria. Întocmai ca romanticii de la 1848, Cîrlova, Eliade, Grigore Alexandrescu, fiecare a creat în felul său acea lume trecută și gîndeam că o recreere nu este posibilă decît prin alungarea violentă a viziunii intime. „Unu, doi, trei, patru” fiecare încercare a stației de amplificare, o piatră în oglinda limpede a inocenței.

Mai întii și-a aruncat seara peste noi, mantaua ei sură, dizolvînd hotărul dintre panou și sură, dizolvînd hotărul dintre sură și bătrînele ziduri. „Stelele nasc umede pe bolta senină” și luna, cea adevărată, acolo, sus, pe cer, mare și plină „ca o vatră de jăratec”. În minutele care se scurg tăcute în acest cadru de incertă temporalitate, se creează momentul psihic al receptivității.

Apoi, într-o lumină discretă ca nimbul de pe vechii muri, apare voievodul „atît de simplu după vorbă după port”. Prima punte peste veacuri este aruncată și pornim unii spre alții, cei de la 1413, cei de la 1967.

„Ne știm aici de cînd lumea și ne vom afla aici cît lumea, chiar și după aceea, căci ne vor rămîne mormintele în măruntaiele munților și pe fundurile apelor ca o mărturie a dreptului nostru pentru frumusețea aceasta”.

Urcă pe podium oștenii, căpitani,

La Certeze, a luat ființă prima secție de țesături populare a U.R.C.C. — Oaș

Opinii

DESPRE DRA

Nu vom da numele eroilor. Prin natura sa dragostea este tainică și sfioasă. Dar faptele s-au petrecut întocmai cum le descriem. Ele pot arăta cum înfrunghie dragostea viața și destinul; cum verifică și șlefuieste caracterele; cum poate stîrni cel mai adesea puteri nebănuite și dăruia autoperfecționării.

★

...E președinte de cooperativă și e izbitor de tânăr pentru funcția pe care o are. Tot timpul cîntă am stat de vorbă mi s-a părut că e pradă unei obsesii. Vorbea și-și fixa ochii undeva într-un punct unde el știe ce vedea. Mi-a mărturisit în cele din urmă că-i înșurat de curînd cu o femeie frumoasă și că-l născuse. Atunci abia l-am privit atent chipul cu trăsături regulate, cu o roșeață aproape adolescentină. De ce o fi oare născut?

— Cîntă am fost în vorbă cu ea eram liniștit dar acum nu...

aici... — și bate cu degetul la timp. — „Mi-e teamă s-o las singură. Li spun cîteodată că mă întorc abia seara și pic pe neașteptate. Ea mă întîmpină senină și, cum să-ți spun, foarte naturală.”

— Ce-i cu tine; ai uitat ceva? — O dată am zărit pe bancheta unuia din șoferi un pieptene roșu încrustat cu mărgăritare, din cele pentru coc. A doua zi am văzut pieptenele ăsta în părul ei. Nu l-am spus nimic dar o săptămînă m-am zvîrcolit. Nu știam cu care din ei să încep și cu ce vorbe. Duminică șoferul era la film cu femeia lui. Atunci am întrebato pe-a mea, într-o doară: — „Frumos pieptene ai, nici nu ți-l văzusem.”

— S-au adus la magazin — zice. Se poartă.

Nu mai spun cum mi-a fost. (Și apoi) — „eu cred că asta-l o boală”.

Este. Dar este mai curînd...

instinct care vine din adîncurile vremii și care se cheamă, cu un cuvînt prea mult folosit, gelozie. Ea umbrește flacăra dragostei și poate s-o și stingă.

Ferește-te!

★

E veche povestea și mereu nouă. Se povestesc de copii, au trăit pe aceeași uliță și s-au jucat în țîrînă. Cînd s-au mărit s-au îndrăgostit nebunește. Ea a plecat la o școală pedagogică, el a rămas la cîmp să-i ajute pe cei bătrîni. Ea s-a întors învățătoare și din ziua aceea părinții, printr-o hotărîre stupidă și inumană, i-au interzis să mai umble cu el.

— Tu ești fată cultă și el plugar; nu se potrivește. Cînd ea l-a spus el nici n-a furat-o, nici n-a dus-o pe un tărîm departe de lume. S-a dus la școală mînat de un fel de sete de răfuială; nici el nu știa cu cine. Învăța îndirjit ca...

pasiune i s-a cealaltă. A fost brigadier și se creștea. Cu să-l aștepte și înapoiera a de părinți, fată un contabil dat în petică și nunții: s-a făcut scandal. Fata e netădău cu pumnii. Să-și dea.

Sînt de cînd și-n sat sînt se poartă ca previne gîndul îi face loc te... — La ei e acum — spune unele îl dau plu la bărbat am stat de v o poveste tra Maică-sa a la un ticălos ca...

...Și-n vie e-atîta veselie

SĂRBĂTOARE PE SCENA TEATRULUI DIN LUGOJ

ANIVERSARE

Lugojul sărbătorește în această toamnă 125 de ani de teatru amator românesc. Prima mărturie în legătură cu vechimea acestui gen de manifestări artistice este însemnarea din 10 mai 1841 apărută într-un jurnal al Ordinului minorităților, despre un spectacol de teatru școlar, dat în limba latină, la care au participat și elevii români ai gimnaziului local.

Existența, încă din 1835, a unei clădiri de teatru a dat imbold manifestărilor teatrale. În ianuarie și februarie 1847, desfășoară o bogată activitate în Lugoj trupa lui Iosif Farcaș. De-a lungul deceniilor, în mișcarea teatrală de amatori din Lugoj au activat entuziaști slujitori ai culturalizării maselor, printre care amintim pe Vasile Maniu, istoric și dramaturg, G. A. Petculescu, „directorul primei societăți de teatru român din Ungaria și Transilvania”, dr. Valeriu Braniște, un militant pentru teatrul românesc din Transilvania, celebrul cîntăreț Traian Grozăvescu și compozitorul Tiberiu Brediceanu.

Caracteristica esențială a teatrului de amatori din Lugoj o constituie permanenta îmbinare a laturii estetice a activității sale cu năzuințele de libertate națională și socială ale românilor din Transilvania subjugată, adevărul la ideile înaintate ale epocii. Trupele de teatru formate din diletanții din Lugoj dau spectacole în folosul văduvelor și orfanilor rămași de pe urma revoluției de la 1848, trimițând fondurile realizate la Brașov.

Trupa lui G.A. Petculescu include în repertoriul său piesele „Luarea Griviței de către armata română” de I.M. Bujoreanu, „Mihai-eroul” sau „Reintoarcerea cu triumf” de Ion Dumitrescu și multe din vodevilurile și comedile satirice ale lui Vasile Alecsandri. Ea promovează dramaturgia românească în dorința de a ține trează „iubirea de neam” și de a cultiva frumoasa limbă strămoșească, purtătoare a comorilor spirituale ale poporului nostru.

Ziarul „Tribuna poporului” din 28 octombrie 1897, apărut la Arad, publică o interesantă corespondență din Lugoj, sub semnătura lui Ioan Cădăriu în care se spune: „Tinerii plugari și meseriași români din Lugoj — încălzindu-li-se inimile la soarele iubirii de neam — inaugurat-au în primăvara acestui an o nobilă acțiune cu caracter național-românesc: au decis înființarea unei biblioteci populare”, și au început „să studieze o admirabilă piesă localizată a d-lui I.L. Caragiale, fala literaturii noastre”.

Activitatea teatrală de amatori a cunoscut între 1908—1914, o amplă desfășurare, preocuparea constantă pentru dezvoltarea teatrului în satele provinciei materializându-se în turnee permanente, în sprijinul acordat echipelor țărănești de teatru de a monta spectacole. Cele prezentate în satele Coșteiu-Mare, Herendsele, Silha, Satu-Mic, pe scene improvizate, au fost precedate de explicarea de către un intelectual din Lugoj a conținutului piesei.

Între cele două războaie mondiale, mișcarea teatrală de amatori din Lugoj a desfășurat o vastă activitate în cadrul

mai multor asociații ca: „Progresul” (formată din meseriași), „Asociațiunea română de teatru „Thalia”, Societatea muzica-arta dramatică (de care s-a ocupat îndeaproape Ion Vidu), Cercul academic bănățean, asociații care au inclus în repertoriul lor piese de Alecsandri, Caragiale, Iosif Vulcan, Victor Eftimiu, Camil Petrescu, și au dat numeroase spectacole în Lugoj, pe Valea Jiului, la Oravița, Reșița, Bocșa, Caransebeș și în satele din jurul Lugojului.

A existat la Lugoj și un interes constant pentru crearea unei dramaturgii originale. „Ecloga” lui Dimitrie Teodori, text destinat scenei, scris în 1843; „Arderea amorului” de Vasile Maniu; „La maia” și „Oala cu galbeni” de Sofia Vlad-Rădulescu; traduceri, localizările și chiar piesele inedite aparținând lui Victor Vlad-Delamarina, Coriolan Brediceanu, Ioan Baciu și ale altor autori mai puțin cunoscuți, sînt mărturii în acest sens. La Lugoj, a găsit atmosfera propice creației dramaturgice și Lucian Blaga, scriind aici, între lunile mai 1924—octombrie 1926, „Meșterul Manole”, „Daria” și „Fapta”.

Anii construcției și desăvîșirii socialismului au însemnat pentru teatrul amator din Lu-

punzind celor mai pretențioase gusturi ale publicului spectator.

În zilele de 23—24 septembrie, pe scena Teatrului din

Afișul spectacolului „Invingerea Griviței de către Armata română” dat în ziua de 2 iulie 1882

Lugoj își vor da întâlnire simbolică actorii Teatrului Național din București cu „Apus de soare” de Delavrancea și actorii amatori din Lugoj, cu

Interpreți lugojeni care au prezentat piesa „Un tutor” (1895)

goj o epocă de aur. La aceasta a contribuit Școala populară de artă, regizorii profesioniști și colectivul de interpreți, constituit în Teatru popular, instituție amatoare evoluată. De altfel, trofee artistice cîștigate în anii din urmă — Premiul I și titlul de laureat la cel de-al II-lea Festival bienal de teatru „I.L. Caragiale” precum și alte premii și mențiuni — sînt de la sine grăitoare asupra progresului înregistrat.

Din repertoriul ultimelor trei stagioni, desprindem titluri ca „Omul care a văzut moartea” de Victor Eftimiu, „Mușcata din fereastră” de Victor Ion Popa, „Îndrăzneala” de Gh. Vlad, „Să nu-ți faci prăvălie cu scară” de Eugen Barbu, „Titanic-vals” de Tudor Mușatescu, ceea ce atestă o problematică diversă, răs-

„Focurile” de Magda Isanos și Eusebiu Camilar. Va fi deschisă o expoziție documentară de afișe, fotografii, manuscrise, invitații, ziare, tablouri și obiecte de recuzită, și va avea loc o sesiune jubiliară de comunicări, organizată de Societatea de științe istorice și filologice, Filiala Lugoj. Cu prilejul aniversării, Casa regională a creației populare Banat a editat o amplă monografie în care e descrisă evoluția istorică a mișcării teatrale amatoare din Lugoj.

Împlinirea a 125 de ani de teatru amator românesc în Lugoj prilejuiește o manifestare pe măsura bogatelor tradiții artistice de pe aceste meleaguri bănățene.

ION CRIȘAN
metodist al Casei regionale a creației populare Banat

tele sale n-au fost decît pentru neatîrnare. „Eu visez pacea pentru țară de cînd m-am suit pe tron, spune domnul care a văzut atîtea războaie. E mult mai ușor să cîștigi zece victorii pe cîmpul de luptă decît să faci o pace fără vărsare de sînge”.

Veghea trebuie să fie permanentă, evenimentele privesc în evoluția lor în timp și spațiu. „Dar liniștea țării nu-i legată numai de liniștea de la hotare ci și de ceea ce se întîmplă mult mai departe de hotarele noastre”.

Am citat abundent din piesă nu numai pentru că textul dă prima valoare a spectacolului. Rostite acolo, în acel cadru, cuvintele devin memorabile și le-am auzit în autobuz, în tren, în viața cotidiană.

Critica de specialitate va lua, fără îndoială, în discuție aceste prime spectacole, „sunet și lumină” în regiunea Argeș, stabilind niște criterii de valoare și părțile de contribuție ale autorului, regiei, interpreților. Ce știu eu este că a fost mai mult decît un spectacol: o manifestare colectivă la care asistența a devenit masă participăntă. Niciodată n-am simțit ca aici ceea ce se numește „pulsul sălii”. Mii de oameni cu respirația rețezată de uimire și de indignare cînd se scoate din teacă pumnatul trădării. Mii de șapte aprobatoare ale faptelor cumpănite dar îndrăznețe ale voievodului. Și simbolicele cuvinte: „Să trăiești Măria Ta!”, „Măria Ta țară...” nu sînt rostite numai pe scenă...

MARIN IONIȚĂ

Tării mele

O, Vatră, te-am slăvit! Sînt semen ierbice-a supt la sinul tău polen stelar, cînd voi pleca... voi dăinui prin tine de timpul călător ne-avînd habar

că voi trăi-n culoarea vioarei; ce-anunță-armindenul inffloritor; și voi dura... doar am mălțat îmn celui ce vieți a dat unui ucis popor.

O, Vatra mea, la fel cu mine vrerei în veci la pieptul tău să ne alini — din lemn străbun e sunetul vioarei 'n-etern să spună de-alte noi lumini.

Noi tot vom fi cu ele, și-mpreună ca-n fericirea de acum cîntînd, sub soarele fierbinte și sub lună să-ți creștem crîni de slavă într-un gînd.

GEORGE DEMETRU PAN

Foto: T. IOANEȘ

OSTE ◆ Opinii ◆

at de copil, dar l-a scos ochii toată viața. Acum cînd vede pe cineva că-și umilește femeia, îi singerează parcă o rană veche.

★

Ea are 18 ani și el 40. Psihologii, pedagogii, biologii au stabilit niște virsle ideale pentru bărbați și femei. Există firește în dragoste o virsă ideală. Dar nu despre asta vom vorbi.

Ea are 18 ani și-i operatoarea la stația de radioficare. El are 40 de ani și-i poștaş. Ea se destăinuie unei prietene: „Îi iubesc la nebunie și cred că o să ne căsătorim. Numai să scape de „aia”. „Aia” este nevasta lui fiindcă el e căsătorit și are și copii. Fata de 18 ani încă n-a aflat că fericirea în dragoste nu se clădește pe ziduri prăbușite. Nu a învățat încă să nu bage în

lic cu dragostea care ne înobilează și ne purifică.

Dacă o întîlniți, spuneți-i!

★

Nuntă la Plodul de Sas. Cei doi sînt plugari. La dansul fetelor mireasa a plîns. Atunci se cîntă un cîntecel linguițor, în care mireasa îi mulțumește mamei că a crescut-o și-i spune că ea de-acum pleacă și se duce la casa ei. (Și bunica și străbunica tot așa au plîns, amestecînd de veacuri în asta fericirea și tristețea fugară.)

M-am dus la casa lor a doua zi. Erau toate camerele bușite cu daruri. Cinci nași mustăcioși le-au cadourisit cinci porci.

M-au petrecut pînă la poartă jînindu-se de mijloc. Erau ca două flori care s-au ivit pe lume îngemănate.

Să nu uitați clipa asta. Peste ani și ani tot așa să vă duceți oaspeții pînă la prag.

...cea mai veche Carte de medicină din lume a fost descoperită în orașul iranian Ispahan? Este vorba de un îndreptar medical, editat cu aproximativ 770 de ani în urmă.

...singurul oraș din lume în care nu există pompieri este La Paz, capitala Boliviei? Aceasta, pentru că localitatea respectivă este situată într-o zonă în care aerul este foarte rarefiat și din

această cauză nu izbucnesc nici incendii mai serioase.

...pe mările și oceanele lumii plutesc astăzi nu mai puțin de 45 000 de nave diferite?

...iranienii beau mai mult ceai decât orice popor din lume?

...în America, porumbul se cultiva și acum 4500 de ani? Aceasta s-a putut stabili pe baza studierii, cu ajutorul carbonului radioactiv, a cocenilor și boabelor de porumb găsite în diferite peșteri din Mexic.

...există pământuri mult mai scumpe ca aurul? Este vorba de așa-numitele „pământuri rare” lantan, prometi, erubi, etc., elemente extrem de folosite în tehnica modernă.

...oamenii cei mai înalți din lume sînt cei din populația batutsi, din statele africane Ruanda și Burundi? Talia lor mijlocie depășește 1,81 cm. Oameni depășind 2 metri înălțime pot fi găsiți în număr destul de mare pe aceste meleaguri.

...eschimoșii obișnuiesc să sărbătorească Anul Nou cu prilejul căderii primei zăpezi?

...un pui de balenă nou născut este mai greu decât un elefant? El cântărește nu mai puțin de 5000 de kilograme.

VORBE DIN POPOR ȘI TILCUL LOR

A-I LASA (cuiva) GURA APĂ...

Nenumărate sînt, în limba noastră, zicalile și proverbele care folosesc, într-un sens sau altul, cuvîntul apă. Acest fapt ne apare cînd se poate de firesc, dacă ne gîndim că apa este unul din elementele de bază ale vieții de fiecare zi.

Dintre aceste multe expresii, am reținut pentru comentariul de față, pe aceea folosită de obicei atunci cînd voim să caracterizăm situația în care cineva este stăpînit de o mare dorință după un anumit lucru.

Într-o astfel de împrejurare, „vorba” că acelei persoane „i lăsa gura apă” se potrivește de minune — ea exprimînd, cu maximă intensitate, ideea amintită.

Cînd, de pildă, Setilă din „Povestea lui Harap Alb”, îi măneste împăratului „gînd bun și o mină slobodă” (adică darnică) și cere „să ne dați cît se poate mai multă mîncare și băuturică”, Ion Creangă notează că personajului — în timp ce vorbea — „i lăsa gura apă”. Prin aceasta, marele nostru povestitor a voit să ne înlesnească a ne da cît mai bine seama de marea poftă pe care Setilă o avea pentru „mîncare și băuturică”.

Se-nțelege că acesta nu este singurul exemplu care poate fi amintit, dar ne referim la întrebuintarea zicalei în literatura noastră: atîtea alte pagini din opera scriitorilor clasici sau contemporani o cuprind — ca o mărturie a capacității sale de a caracteriza o anume stare de lucruri.

„Vorba” s-a născut, firește, din observarea unui fapt fiziologic: atunci cînd, bunăoară, îți place o mîncare și dorești să te înfrunți cît mai repede din ea, ai, de obicei, senzația unei secrețiuni apătoase.

Din realitatea acestui fenomen de natură fiziologică, s-a putut dezvolta zicala cu înțelesul asupra căruia am stăruit în rîndurile de față.

N. MIHĂESCU

DE TOATE

PENTRU TOTI

UN MUZEU UNIC ÎN FELUL SĂU

Începînd din vara anului 1963, numărul muzeelor clujene a crescut cu încă unul. Este vorba de Muzeul de istoria farmaciei.

Date interesante privitoare la localul în care este organizat acest muzeu sînt cuprinse într-o inscripție aflată în prima sală. Din cuprinsul ei rezultă că, aici a funcționat, începînd din anul 1573, prima farmacie din Cluj.

Cea mai interesantă, dintre cele trei săli ale muzeului, ni s-a părut sala în care sînt expuse medicamentele folosite prin anii 1700—1800. Într-o cutie sînt adunate cîteva bucăți de culoare albă de mărimea unor boabe de mazăre. Este medicamentul cunoscut sub denumirea piatră sau ochi de rac. Medicamentul nu e altceva decît un produs calcarea provenit din organismul raoului care, introdus sub pleoapă, ajută la înlăturarea corpurilor străine intrate în ochi, prin producerea unei lăcrimări puternice.

Echivalentul calciului carbonat din zilele noastre era praful de coral, obținut din pisarea coralului.

Pentru tratarea diferitelor forme ale gușei, în medicina populară a locuitorilor de pe litoralul mării a fost și este cunoscut carbunele de burete. Bogat în cantități de săruri iodate, acest medicament se obținea prin prăjirea buretelui pînă la semicarbonizare, după care se pisa și se administra în diferite băuturi alcoolice.

Printre exponatele muzeului se află și medicamente cărora li se atribuiau virtuți tămăduitoare universale (panaceus). Așa este de pildă praful de mumi-e veritabilă. Medicament medieval răs-

pîndit în Europa datorită cruciaților (sec. XIII-XIV), el s-a întrebuintat pînă în primele decenii ale secolului al XIX-lea. Fiind un medicament foarte scump (se plătea cu aur în greutate egală) a fost pus în circulație și praful de mumi-e falsificat.

Mai puțin răspîndită, cu sute de ani în urmă, era tratarea unor boli cu substanțe rezultate din secreția glandulară a anumitor viețuitoare. Există în muzeul din Cluj și un asemenea preparat numit tinctura castorei, care se prepara din secreția glandulară a castorului, animal răspîndit în diferite regiuni ale globului printre care se numără și Siberia. Folosită pe larg în secolele trecute în tratarea epilepsiei, holerei și a altor boli febrile, substanța a fost răspîndită prin intermediul comercianților din Moscova.

Ne-a atras atenția un exponat al cărui aspect (de forma unor pietricele negre) nu părea să aibă nimic comun cu medicina. Am citit explicația: boabele sfîntului Ignat. Denumirea acestor „pietricele negre” păstrează trista amintire a lui Ignatius de Loyola (sec. XVI), întemeietorul Ordinului Iezuiților, care, în calitate de șef al inchiziției, a folosit strictonina ca armă de reprimare a persoanelor care luptau împotriva puterii papale.

După 1492, în Europa a fost răspîndit medicamentul denumit rășina arborelui de guaiac. Acest produs se întrebuinta în tratarea sifilisului cutanat și a scrofulozei. Ca și alte medicamente, mult solicitate, rășina de guaiac a trezit pofta de îmbogățire. În secolul XVI, comerțul cu această plantă medicinală a fost monopolizat de Casa Fugger din

Augsburg (Germania). Sifilisul răspîndindu-se în Europa, comerțul cu guaiac a adus monopolului venituri fabuloase.

Muzeul clujean deține un exemplar din cele mai vechi medicamente cunoscute în practica farmaceutică: teriaca venețiană, preparat pentru prima dată de Andromachus (sec. I e.n.), medicul împăratului roman Nero. În compoziția lui intra și carne de viperă și opium. Este interesant felul în care se prepara. În epoca feudală acest drept aparținea unor farmaciști privilegiați care obțineau miraculosul medicament într-un ocaz festiv, în prezența autorităților. Teriaca era folosită ca antidot în otrăviri și în faza ultimă a unor boli incurabile.

În țara noastră, teriaca a pătruns prin intermediul unor negustori italieni și macedo-români.

Deși considerat medicament universal, folosirea lui a fost abandonată în cursul celei de a doua jumătăți a secolului al XIX-lea.

Am prezentat doar cîteva exponate din Muzeul de istoria farmaciei din Cluj. Sînt însă aici și alte achiziții interesante ca: măsuri și balanțe din sec. XVIII și începutul sec. XIX, truse de seringi, farmacie portativă tip sec. XVIII și o bogată colecție de vase farmaceutice din secolele XVIII-XIX, provenite din farmaciile din Oradea, Cluj, Turda, Sibiu, Baia Mare, precum și alte ustensile folosite în farmacii.

Unic în felul lui, Muzeul de istoria farmaciei din Cluj prezintă un interes deosebit pentru vizitatori.

N. DENDRINO

Macină mai iute moară

În folclorul românesc moara este unul din principalele motive de inspirație. Trecînd în urmă cu cîteva zile prin satul Berbinceni, ce ține de comuna Secuieni din raionul Bacău, am aflat că aici există o moară... cu cîntec care macină răbdările oamenilor. Povestea a început cu doi ani în urmă.

Membrii cooperatori din satele Berbinceni și Văleni s-au hotărît să construiască o moară. Și pentru ca moara să fie cît mai grabnic pusă în funcțiune, au făcut, în două luni, 850 zile-muncă patriotică. După terminarea lucrărilor urma ca întreprinderea de industrie locală „23 August” Bacău să doteze moara cu utilajul necesar pentru a o pune în funcțiune. Se implinesc așadar doi ani de cînd vin mașini cu „specialiști” de la I.I.L. „23 August”, însă cum vin așa pleacă și moara tot n-au mai pus-o în funcțiune.

În luna iulie a.c. am avut prilejul să discut cu tov. Ciuchi, mastru în cadrul atelierului mecanic de la „23 August”. El a motivat că nepunerea în funcțiune a morii se datorește faptului că I.R.E. Bacău nu le-a pus la dispoziție cei 40 m cablu subteran care să facă legătura de la stîlp cu rețeaua electrică.

De curînd am trecut iar prin Berbinceni fiind convins că moara funcționează. Cablul s-a adus dar nu mai vin specialiștii de la I.I.L. Bacău să facă legătura.

Cu toate acestea moara, care nu dă nici un randament, are un responsabil plătit de întreprinderea „23 August”.

Pe bună dreptate se întrebă membrii cooperatori din cele două sate: pentru ce au făcut ei cele 850 zile-muncă, dacă de doi ani de zile întreprinderea „23 August” Bacău nu este în stare să o pună în funcțiune? Și așa, harnicii locuitori ai satelor amintite sînt nevoiți să piardă zile întregi cu drumurile pînă la moara din comuna Traian, ce se află tocmai la 15 km.

IOAN ARHIRE

Undeva în Delta

felurite...

Ciini poligloti

Cite limbi poate înțelege, simultan, un ciine? Iată o întrebare la care au dat un răspuns concludent cițiva cercetători din Uniunea Sovietică, în frunte cu V. Pușkarski, candidat în științe biologice.

Într-o experiență făcută la Casa oamenilor de știință din Moscova, V. Pușkarski a demonstrat că 30 de ciini au învățat comenzile „jos”, „culcat”, „sculat” în rusă, germană, engleză, franceză, ungară și japoneză.

Ciini au înțeles perfect ce anume li se cerea, indiferent dacă comanda era dată cu voce tare sau în șoaptă.

Peștii comunică între ei

Tot mai multe experiențe vin, în ultima vreme, să ne arate că zicala: „Mut ca peștele” nu-i conformă cu realitatea. Peștii nu sînt deloc muți. Ei comunică între ei prin anumite semnale pe care, însă, urechea omului nu le poate prinde, însă pot fi înregistrate cu anumite aparate acustice foarte sensibile.

Folosind un astfel de aparat, cițiva oameni de știință japonezi au reușit să înregistreze sunetele pe care o anumită specie de pești le scot cînd mîncîcă. Reproducînd apoi aceste sunete, peștii au fost ademeniți să se adune în locul de unde venea sunetul respectiv. În felul acesta, ei au putut fi prinși, în număr mare, în năvoadele întinse de pescari.

Hrană din pene

Cițiva cercetători americani au demonstrat recent că făina din pene măcinate mărunt și tratate cu aburi supraîncălziți poate constitui o hrană bună pentru pui de găină.

Potrivit datelor analizei, un astfel de preparat conține pînă la 60 la sută proteine asimilabile, substanțe absolut necesare unei dezvoltări a multor organisme vii.

Un exercițiu temerar

Echilibristul francez Guenise care, cu cițiva ani în urmă a parcurs distanța de 2700 m pe o frianghic, a efectuat recent un nou exercițiu temerar. El a traversat o vale, menținîndu-se în echilibru pe acoperișul unui automobil condus de soția sa, numai pe două roate, pe un cablu întins deasupra văii.

Consumatori

Pentru lenjerie de pat, îmbrăcăminte, huse de mașini și interioare, cereți la magazinele de stat și cooperative, țesături de

PRODUS DE
**INTER
PĂULEȘTI**

În într-o gamă variată de nuanțe și desene.

**Produse
COLOROM**

GALLUS

VOPȘTEȘTE ORICE ȚESĂTURI
MĂTASE • BUMBAC • LÎNĂ •
ROCHII • HAINE • BLUZE •

Fabrica de Ciment Comarnic
RAION CÎMPINA REG. PLOIEȘTI

str. Republicii nr. 584,
tel. 33, produce:

- cimenturi cu rezistențe mari
- cimenturi speciale colorate
- ciment M. 400
- cimenturi aluminoase

**FABRICA DE MUCAVA CARTONAJE
„PRAHOVA”**
COM. SCĂIENI, RAION ȘI REGIUNE PLOIEȘTI

produce și livrează
unităților socialiste:

- cartoane pentru încălțăminte
- mucava din paie
- mucava, gris
- diferite confecții ambalaje

COPȘA-MICĂ TEL. 170
REG. BRAȘOV

NEGRU DE FUM
Semiactiv R 30

NEGRU DE FUM
activ Carbonizat S

NEGRU DE FUM
de contact

STIPLEX
ACID FORMIC

ACID OXALIC
ANTIRUGIN

OGLINZILE COMUNEI

Nu știu cîți ani rezistă o firmă pe care scrie „Magazin Universal”, dar împunătoare firma a magazinului din comuna noastră a rezistat trei ani. După trei ani de soare care a decolorat-o, de ploii care au umezit-o și de zăpadă care a viscolit-o, firma noastră ar fi putut să ia parte la un concurs „cine știe ciștigă”, fiindcă nimeni nu era în stare să descifreze conținutul ei exact. După primul an, atît se mai citea: „...gazin... iversal... ixt”. Pe „Ma” îl înghițise lapovița iar pe „Un” și „M” îi luase ploaia. După al doilea an, „magazinul” se profilase modest în „zin... sal... ixt” iar în al treilea an, ajunsese „...in... al... ix”. Atît mai rămăsese pe firmă, plus cîteva pote albe, vernii și în buline.

Într-o zi păsise pragul magazinului cineva străin de comună, și spuse vinzătorului: „Dă-mi și mie trei metri de „in”, două kilograme de „al” și zece bucăți de „ix”. Vinzătorul se trecă la ochi, se dădu speriat în lături și încercă să-i intre în voie: „Nu vă supărați, dar asemenea produse nu ne-au sosit încă. Încercați săptămîna viitoare. Pentru moment lipsește”. „Mă miră, pe firmă scrie limpede că există...”.

Și mucalitul a plecat zimbînd cu triplu înțeles. Gestionarul magazinului, împreună cu cîțiva săteni, s-au prezentat la secretarul statului popular și i-au arătat că firma, care este una din oglinzile comunei, trebuie urgent înlocuită sau renovată. Secretarul a fost de acord și a promis că va lua legătură urgentă cu secția comercială a statului raional, pentru ca să se înlocuiască „oglinza” de pe deasupra magazinului. Cu acest prilej oamenii i-au mai atras atenția secretarului că și gardul statului popular este o oglindă a comunei, și că această oglindă stă pe o rină, gata să cadă și să se transforme în cioburi... Secretarul a fost de acord că și cea de a doua oglindă trebuie urgent pusă la punct și a promis și pe linie de gard că în cel mai tîrziu o săptămîină totul va fi pus la punct.

Și, după șapte zile, era într-adevăr pus la punct. Purta cravată, pantalonii

pe dungă și pantofii ca oglinda. De celelalte două oglinzi uitase. Nici la raion nu vorbise, nici de gard nu se sinchisise. Și iar s-au dus oamenii la ei în delegație. „Tovarășe secretar, ce facem cu magazinul? Că aia nu mai e firmă, e șaradă... in... al... ix... Seamănă mai mult a abecedar. Ar putea copiii să învețe alfabetul pe ea...”. „Păi atunci, rise secretarul, o să propun la raion să luăm firma și s-o transferăm la școală ca material didactic”. „Grozavă idee, și pentru magazin să se comande o firmă nouă!”. „Măi tovarăși, am glumit, adăugă secretarul. Discuți la statul raional și într-o săptămîină avem firmă nouă”. „Și cu gardul statului ce se întimplă?” „Păi nu vedeți ce se întimplă? Cade! Dar se aranjează. Tot într-o săptămîină. Vorba voastră: oglinzile satului”.

De la această convorbire au mai trecut patru săptămîni, trei ploii și două furtuni. Pe firmă nu mai rămăseseră decît două consoane și o vocală: „...l... ” și „x”. Clienții ajunseseră să dezlege cuvinte încruciate. Din gard nu mai rămăseseră decît două șipci, trei țărushi și un aviz „atențiune groapă”... Singurul care rămăsese intact era secretarul. Dar fiindcă secretarul nu putea fi trecut pe post de firmă și nici să țină loc de gard, au luat sătenii o altă hotărîre: să se adreseze președintelui statului, care tocmai se înalțase de la o școală... Și s-au adresat. L-a chemat președintele pe secretar și mi l-a scuturat pe bază de firmă de-au ieșit din el toate consoanele și vocalele. A plecat secretarul de acolo ametit. Dacă avea statul gard, s-ar fi rezemat de el...

Acum magazinul are firmă nouă. Statul are gard nou. Cele două oglinzi ale comunei sînt din nou la loc de cinste. L-am surprins pe secretar uitîndu-se și el în oglindă. În oglinda lui de buzunar. Arată săracul ca și vechia firmă: cam alb. Nu că ar fi trecut ploaia peste el. Nu. Trecuse peste el o ședință de analiză a muncii...

Ce țî-e scris, pe firmă-l pus.

I. AVIAN

— Și mai sînt unii care susțin că n-am activitate în cooperativă!

Desen de NEAGU RĂDULESCU

CIUPERCILE

Prin pădure-mi ies în cale
Tot ciuperci cu flori pe poale,
Colorate pălării
Roze, albe, vișinii,
De modele fistichii:
Tavă, taler, oală, cupă,
Farfurie pentru supă,
Ceașcă, leoșcă, polonic,
Crăticioară sau ibric!

E-o paradă policromă
(În regie-autonomă!)
Fiecare-n felul lor
(Minăstiri într-un picior!)
Vrînd prin formă și stridență,
Ca să iasă-n evidență,
Poate vre-unul le-o culege
(De-o gustare, se-nțelege!)
Poate chiar o să le frigă
Și-nțingînd cu mămăligă
Uită latura grozavă
Că... sînt pline de otravă!

Întreb pomii: „Unde-s oare
Cele bune de mincare?”
Și aud un glas foșnit:
„Nu sînt lesne de găsit
Fi'ndcă stau mereu retrase
Pe sub locuri mai umbroase
D-aia, pentru-a fi găsite,
Trebuie să... descoperite!”

Nu mai zic MORALA. Sper că
E la fel cu... „Ghici, ciupercă!”

STELIAN FILIP

O gîscă îi spunea unui rățoi:
„Nu știu zău, ce caut printre voi,
Că nu-s neam cu rațele și nici
Nu mă trag din curci sau bibilici
Că Eminescu — am aflat precis —
Cu pana străbunicii mele-a scris!”

G. DRĂGĂNESCU

Mîndrie

Proiect de afiș

MARE SPECTACOL DE ILUZIONISM!

Nu pierdeți ocazia!
În fiecare seară la clubul căminului cultural din comuna
Cefa — Crișana îi puteți vedea pe:

SARITA MONTIEL cu gura strîmbă
FLORIN PIERȘIC cocoșat

„SFÎNTUL” cu picioarele în paranteză, alături
de alte mari și numeroase atracții.
Noi cuceriri ale arhitecturii și fizicii:

O COLOANĂ TREMURATĂ care susține
un planșeu

În cadrul spectacolului puteți urmări

REBUSURI ILUSTRATE

CONCURSURI FULGER DE AGERIME:

„Textul care apare și dispare”
„Cel mai rapid cititor al unui text întors pe dos”
Toate acestea (și încă multe altele) pe
gratis — printr-o simplă învîrtire a
butonului televizorului.

Nu vă înghesuiți — spectacolul se repetă în fiecare seară —
datorită neglijenței directorului de cămin care nu se prea...
înghesue să dea la reparat televizorul.

Tehnicianul agronom: — Nu înțeleg cum
pot umbla oamenii pe un asemenea teren?

Desen de V. VASILIU

PILULE AMARE

Ciclistă

Toți iubitorii ciclismului au urmărit cu mare interes palpitantă dispută prilejuită de ultimele etape ale Turului României. Însă celor în drept nu le-a scăpat nici noul gen de performanță ciclistă realizat de Vasile Tulba din Băbești-Satu Mare.

Deși pînă în momentul respectiv nu-și manifestase nici un fel de veleități sportive, el a fost pălit subit de o mare pasiune pentru ciclism. Fericitul eveniment s-a produs la vederea unei biciclete ce se afla proptită de gardul dispensarului veterinar din Cărășeu. A luat un start fulgerător (după ce luase mai întîi bicicleta împreună cu o peletină de ploaie ce se află pe ea) și a pornit în prima sa cursă. După o etapă de noaptea el le-a abandonat (și cursa și bicicleta) pe malul Someșului.

O comisie a cercetat performanța lui Vasile Tulba, pentru omologarea rezultatului. Recunoscîndu-și meritele — drept recompensă — a fost trimis într-un... cantonament.

V. ȘTEFAN

S.O.S.

Dragă Albiniță,
Ne adresăm ție ca unei surate mai mari. Ajută-ne și înțepă-i bine, dar bine de tot, pe cei din conducerea cooperativei agricole de producție Ilteu, raionul Lipova, că noi — cele care am mai scăpat — nu mai avem destulă s-o facem. De meritat ar fi rita chiar mai mult decît o înțepătură pentru că s-au purtat ca niște dușmani ai neamului nostru albinesc.

Într-o dimineață de august cînd, fără să știm ce ne așteaptă, tocmai ne începuserăm voioase ziua de lucru, au dat dispoziție și dinșii să înceapă stropirea lanurilor de lucernă cu o soluție insecticidă. Mă rog, dreptul dumnealor, dar de ce au făcut asta în secret — fără să-i anunțe pe stuparii din localitate și din jur? Îți închipui ce masacră a urmat. Așa că ne adresăm ție cu pînă noastră albinescă. S-o faci cunoscută și altor oameni care ar mai avea asemenea idei năstrușnice.

Un grup de supraviețuitoare

În găleată!

Lucreția Biertea de la C. A. P. Alma-Mediaș auzise ceva despre zicala cu ulciorul care nu merge de multe ori la apă. De aceea, ca să-i meargă, a schimbat datele problemei. În loc de un ulciur, care se poate sparge, a folosit o găleată — incasabilă (e și mai mare) iar în ioc de apă, care se varsă — superfosfat (e și ceva mai scump). Astfel găleata a început să meargă la superfosfat. Numai că (purtată de Lucreția Biertea care profita de neatenția brigadierului Gh. Șerban) mergea mai mult pe la lotul personal, mai puțin pe la porumbul cooperativei. Asta pînă într-o seară cînd le-a ieșit cu plin înaintea oamenilor care se întorceau de la cîmp. Și nu i-a mai mers (Lucreției)!

(După corespondențe de
M. ALBU, I. GRITO și ȘT. HAN)